

VSE ŽIVO V STRAŽUNU 2022

Prvo soboto meseca oktobra 2022 se je odvijal že tretji zaporedni dogodek »Vse živo v Stražunu«. Na dogodku smo sodelovali člani iz različnih društev in organizacij po Sloveniji: Slovensko društvo za proučevanje in varstvo netopirjev, Slovensko odonatološko društvo, Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Društvo študentov naravoslovja, Zavod RS za varstvo narave, vzgojiteljice vrtca Tezno-Enota Mehurčki in Mestna občina Maribor. Vse nas je združevala skupna želja po predajanju znanja mlajšim generacijam z namenom, da bi ohranili naravo in jo poizkušali približati čim večji skupini otrok. Saj se bo le na takšen način lahko naše delo prenašalo iz generacije v generacijo.

Sama sem kot članica Slovenskega odonatološkega društva seveda predstavljala kačje pastirje. Naša stojnica se je nahajala ob mlaki, skupaj s stojnico Društva študentov naravoslovja. Na dogodku sem sodelovala tretje leto zapored, torej odkar ga izvajamo. Zasnova ostaja že od začetka enaka. Obiskovalci prehodijo krožno učno pot netopirja Boromirja, ob kateri za dogodek postavimo postaje sodelujoči soorganizatorji. Obiskovalci na različne načine spoznavajo organizme, ki jih srečamo v primestnem gozdu, kot je Stražun.

Predstavljeni so bili plazilci, dvoživke, netopirji, ptiči, drevesne vrste in kačji pastirji. Obiskovalci so si lahko ogledali tudi razstavo o zgodovini Stražunskega gozda, vzgojiteljice vrtca Tezno-Enota Mehurčki, pa so za otroke pripravile različne delavnice. Dogodek vsako leto poteka v začetku meseca oktobra, kar je za odrasle kačje pastirje precej pozno. Letošnji september je bil zelo deževen, prejšnji meseci pa zelo suhi. Mlaka, kjer smo prejšnje leto zasledili zelenomodro devo *Aeshna cyanea*, eno leto prej pa še progastega kamenjaka *Sympetrum striolatum*, se je tako najprej izsušila in nato malo napolnila. Tudi letos smo iskali tako odrasle kačje pastirje, kot tudi ličinke, a jih nismo našli. Predvidevamo, da je to posledica omenjenih spremenljivih razmer. Kljub temu sem delavnico izvedla uspešno in kačje pastirje predstavila s

SLIKA 1. Utrinek s pestrega dogajanja v Stražunu na robu Maribora (Foto: P. Žižek).

pomočjo slik. Obiskovalci so si lahko ogledali tudi lev kačjega pastirja, da so videli kako izgledajo ličinke.

Dogodka se je udeležilo okoli 121 staršev in otrok, ki so lahko bolje spoznali kačje pastirje in ostale prebivalce gozdov. S seboj so lahko odnesli tudi Mini atlas kačjih pastirjev Mestne občine Maribor, ki smo ga 2018 izdali z Društvom študentov naravoslovja, s financiranjem Mestne občine Maribor.

(M. LIPOVEC)

MAVRIČNI JUNAKI NAŠE OBČINE – KAČJI PASTIRJI

Letos je v Mariboru potekal projekt Slovenskega odonatološkega društva z naslovom »Mavrični junaki naše občine – kačji pastirji«, ki ga je sofinancirala Mestna občina Maribor (MOM). Namen projekta je bil navdušiti ljudi nad temi zanimivimi žuželkami ter zbirati podatke o pojavljanju vrst na Radvanjskem potoku in tako dopolniti znanje o kačjih pastirjih Maribora. V okviru projekta je potekalo več aktivnosti.

V soboto 11-VI-2022 smo izvedli naravoslovni sprehod ob Radvanjskem potoku. Dogodek je potekal v sodelovanju z MOM, Inicijativo mestni zbor (IMZ), Društvom študentov naravoslovja (DŠN) in Slovenskim društvom za proučevanje in varstvo netopirjev (SDPVN). Ob 15h so obiskovalci spoznavali kačje pastirje in druge prebivalce naših potokov. Predstavili smo jim tudi pomen drevesne in grmovne obrežne vegetacije, saj smo lani ob del Radvanjskega potoka zasadili avtohtone lesne vrste. Preizkusili so se lahko v lovu na odrasle kačje pastirje, opazovali metodo vzorčenja vodnih nevretenčarjev in izvedeli zanimivosti iz sveta najdenih organizmov. Zvečer so člani SDPVN predstavili življenjske navade netopirjev, njihov pomen v naravi in demonstrirali metodo mreženja netopirjev. Dogodka se je udeležilo 31 ljudi.

Izvedli smo tudi popis kačjih pastirjev Radvanjskega potoka. Ta izvira v območju NATURA 2000 Pohorje, nato teče po ekološko pomembnem območju Razvanje in se v zavarovanem območju Betnava - park ob dvorcu izljuje v Betnavski ribnik. Trikrat v letu, spomladi, poleti in jeseni smo popisovali tako odrasle kot ličinke in iskali leve. Odrasle žuželke smo določili na terenu, medtem ko smo ličinke in leve shranili in jih bomo določili s pomočjo stereolupe. Najzanimivejša, a ne nepričakovana, letošnja najdba je bil koščični škratec *Coenagrion ornatum*. Podatke bomo primerjali z lanskimi, pridobljenimi v okviru projekta »Revitalizacija Radvanjskega potoka«. Vendar pa smo lani kačje pastirje popisovali od avgusta dalje, zato bo primerjava omejena. Upamo, da bomo s popisi nadaljevali tudi naslednje leto. Med lanskim in letošnjim popisom je DRAVA vodnogospodarsko podjetje Ptuj d.o.o. na večinskem delu nižinskega dela potoka izvedlo vzdrževalna dela. Iz struge potoka so očistili substrat in rastlinje, na nekaterih delih je bila